

Експертна оцінка потреби покращення управління фізичною культурою і спортом на місцевому рівні

Тетяна Дорофєєва

Харківська державна академія фізичної культури, Харків, Україна

Мета: визначити експертну оцінку потреби покращення управління фізичною культурою і спортом на місцевому рівні, а саме в регіонах та територіальних громадах.

Матеріал і методи: експертне опитування через анкетування у цифровому та заочному форматі. Для створення експертної групи були опитані науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти. Отримано 38 правильно оформлених анкет, які заповнили 38 науковців (докторів наук, професорів) зі спеціалізованих закладів вищої освіти та факультетів фізичного виховання.

Результати: дана експертна оцінка твердженням, включеним до анкети, спрямованих на встановлення відношення провідних науковців до покращення управління фізичною культурою і спортом на місцевому рівні. За усіма наданими до оцінювання твердженнями експерти висловились на підтримку покращення рівня управління і використання для цього результатів наукових досліджень. В даному випадку рекомендовано застосування здобутків спортивної науки як важливого триггеру підвищення рівня управління розвитком спорту.

Висновки: 97,4% (з них 81,6% повністю згодні і 15,4% тих, хто швидше згодні) експертів висловились, що рівень управління суттєво визначає стан розвитку спорту і якість фізкультурно-спортивних послуг на місцевому рівні. З твердженням, що існуючий рівень управління розвитком спорту на місцевому рівні недостатній, згодні 89,5% (50% і 39,5%) експертів. З тим, що існують значні можливості і резерви для покращення управління розвитком спорту на місцевому рівні, згодні 95,7% (65,8% і 28,9%) опитаних. 100% респондентів (84,2% і 15,8%) підтримують думку, що до покращення управління розвитком спорту на рівні регіонів і громад має долучитись спортивна наука. Усі фахівці, 100% (81,5% і 18,4%), вважають, що впровадження у практику якісних наукових розробок покращить управління спортом у регіонах. Отже, передбачення, що управління розвитком спорту на місцевому рівні вимагає суттєвих змін та якісного вдосконалення було підтверджено експертами у повній мірі.

Ключові слова: експертна оцінка, управління, розвиток фізичної культури і спорту на місцевому рівні, використання результатів наукових досліджень.

Вступ

У останні роки увага науковців вже зверталась до управління фізичною культурою і спортом на місцевому рівні. Так, Н. Ф. Власова досліджувала регіональну специфіку соціального управління фізичною культурою і спортом на прикладі Запорізької області [5]. В. А. Базенко розглядав механізм підтримки розвитку фізичної культури і спорту в умовах децентралізації [1]. В. В. Приходько зосередив увагу на розвитку спорту в умовах об'єднаних територіальних громад [6]. Т. Dorofieieva розглядала проблему якості обслуговування як критерій діяльності фізкультурно-спортивних організацій [10], а також зв'язок якості фізкультурно-спортивних послуг зі станом організації-надавача послуг [11]. Крім того, С. М. Бондаренко та А. О. Касич привертали увагу до концепції загального управління якістю (TQM) в органах місцевого самоврядування [3].

Проблема управління фізичною культурою і спортом на місцевому рівні досліджувалась також фахівцями за кордоном. Посилаючись на I. Alaj, F. Arifi & Z. Metaj, які досліджували структурні характеристики спортивних організацій Республіки Косово [7]. А. Carmeli привертав

увагу до особливостей поведінкової інтеграції команди вищого керівництва та ефективності організацій, що обслуговують осіб, які займаються фізичною культурою і спортом [8]. Е. Chojnaska розглядала державно-приватне партнерство як джерело фінансування інфраструктури спорту та відпочинку в Польщі [9]. М. Gobikas & V. Čingienė досліджували державно-приватне партнерство у розвитку молодіжного спорту з точки зору місцевого самоврядування [12]. Розкриті особливості утримання змінами об'єктів, побудованих за програмою «Мое Бойсько ОРЛІК 2012» [13].

Між тим, існує потреба об'єктивної оцінки стану управління фізичною культурою і спортом на місцевому рівні в Україні, що може привернути увагу до цього напрямку діяльності у вказаній сфері для покращення її стану. Розпочинаючи наше дослідження, передбачалось, що управління розвитком спорту на місцевому рівні вимагає суттєвих змін і якісного вдосконалення.

Мета дослідження – визначити експертну оцінку потреби покращення управління фізичною культурою і спортом на місцевому рівні, а саме в регіонах та водночас в утворених територіальних громадах.

Матеріал і методи дослідження

Було застосовано експертне опитування за допомогою анкетування у цифровому та заочному форматі. Для створення експертної групи були опитані науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти. Отримано 38 правильно оформлених анкет, які заповнили 38 науковців (докторів наук, професорів) зі спеціалізованих закладів вищої освіти та факультетів фізичного виховання.

Використані: спеціалізована програма SPSS for Windows 22.0 для обробки інформації, зібраної у ході опитування [4], методи математичної статистики, екстраполяції, моделювання, пошукового та нормативного прогнозування. Кількісні методи застосовують після того, як емпіричні дані переведені на мову чисел. Передумовою і початком застосування кількісних методів в соціологічних дослідженнях є вимір. Зазвичай під виміром розуміється «пізнавальний процес, в якому визначається відношення однієї (вимірюваної) величини до іншої однорідної величини, прийнятої за певну одиницю виміру» [4, С. 8].

Результати дослідження

Стосовно першого твердження, що рівень управління суттєво визначає стан розвитку спорту і якість фізкультурно-спортивних послуг, маємо наступні результати. Згідно з отриманими даними, що зображені на рис. 1, суттєва більшість, а саме 81,6% експертів згодні з наведеним твердженням. 15,8% опитаних респондентів зазначили, що вони «швидше згодні з ним», а 2,6% опитаних експертів зазначили, що вони «швидше не згодні з даним твердженням. Жоден з експертів не обрав варіанти «Не згоден(-а)» або «Важко відповісти».

На рис. 1 зображена лінія тренду лінійного типу, де R^2 – це достовірність до фактичних даних, y – послідовність значень, x – номер періоду. З даної формули та комп'ютерного розрахунку видно, що можливість варіанту «Не згоден(-а)» була, теоретично, доволі низькою, що підтверджують дані рис. 1.

Виходячи з отриманих даних, можемо говорити, що переважна більшість експертів згодні, що рівень управління визначає стан розвитку сфери спорту і якість фіз-

культурно-спортивних послуг. З цього випливає, що рівню управління має приділятися значна увага, оскільки він є рушієм та важливим чинником задля покращення стану розвитку спорту та якості фізкультурно-спортивних послуг.

Що стосується твердження про існуючий слабкий та недостатній рівень управління розвитком спорту на місцевому рівні можна говорити наступне (рис. 2). 50% респондентів згодні з даним твердженням, 39,5% опитаних «швидше згодні» з наведеним твердженням, а 10,5% експертів вказали, що вони «швидше не згодні» з цим твердженням. Також на даному рисунку зображена лінія тренду логарифмічного типу, де R^2 – це достовірність до фактичних даних, значення y – послідовність значень, $\ln(x)$ – номер періоду. З даної формули та результатів комп'ютерного розрахунку можна говорити про те, що була певна можливість вибору респондентами варіанту «Не згоден(-а)», про що свідчать наведені дані.

Проаналізувавши отримані дані, можна дійти висновку, що переважна більшість опитаних експертів згодна з твердженням про слабкий і недостатній існуючий рівень управління спортом. Відтак, необхідно більш детально вивчити практику управління на місцевому рівні, проаналізувати її відповідно до стандартів системи управління, внести, за необхідності, відповідні корективи та впровадити потрібні зміни на місцевому рівні для вдосконалення розвитку сфери спорту.

Згідно з даними, що представлені на рис. 3, а саме оцінки твердження про існування значних можливостей та резервів для покращення управління розвитком спорту на місцевому рівні, ми маємо наступні дані: 65,8% згодні з наведеним твердженням, 28,9% опитаних зазначили, що вони «швидше згодні» з цим твердженням, а 2,6% респондентів вказали, що «швидше не згодні» з вище наведеним твердженням. Варіант «Не згоден(-а)» не був обраний експертами, а що стосується варіанту «Важко відповісти», то його обрали 2,6% експертів. На рис. 3 зображена лінія тренду поліноміального типу, де R^2 – це достовірність до фактичних даних, значення y – послідовність значень, $\ln(x)$ – номер періоду. З да-

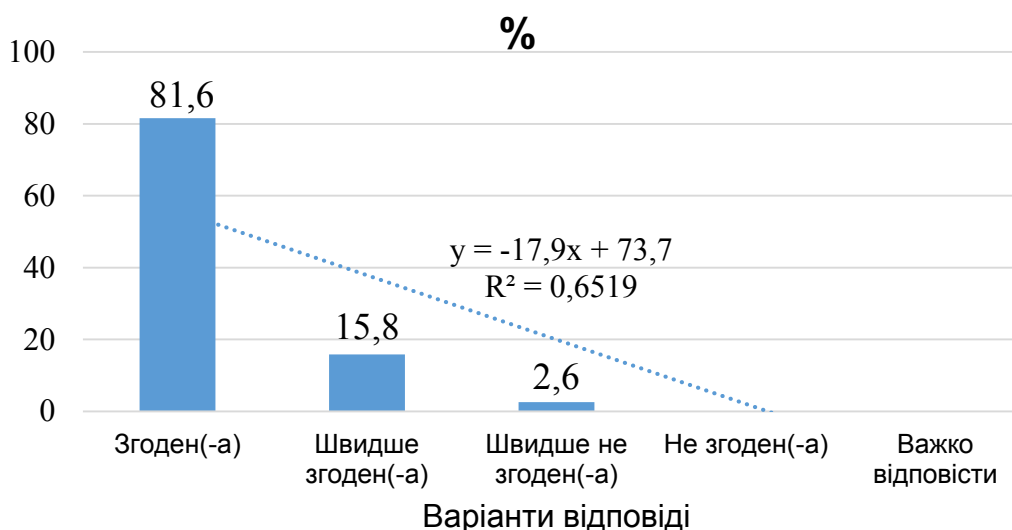
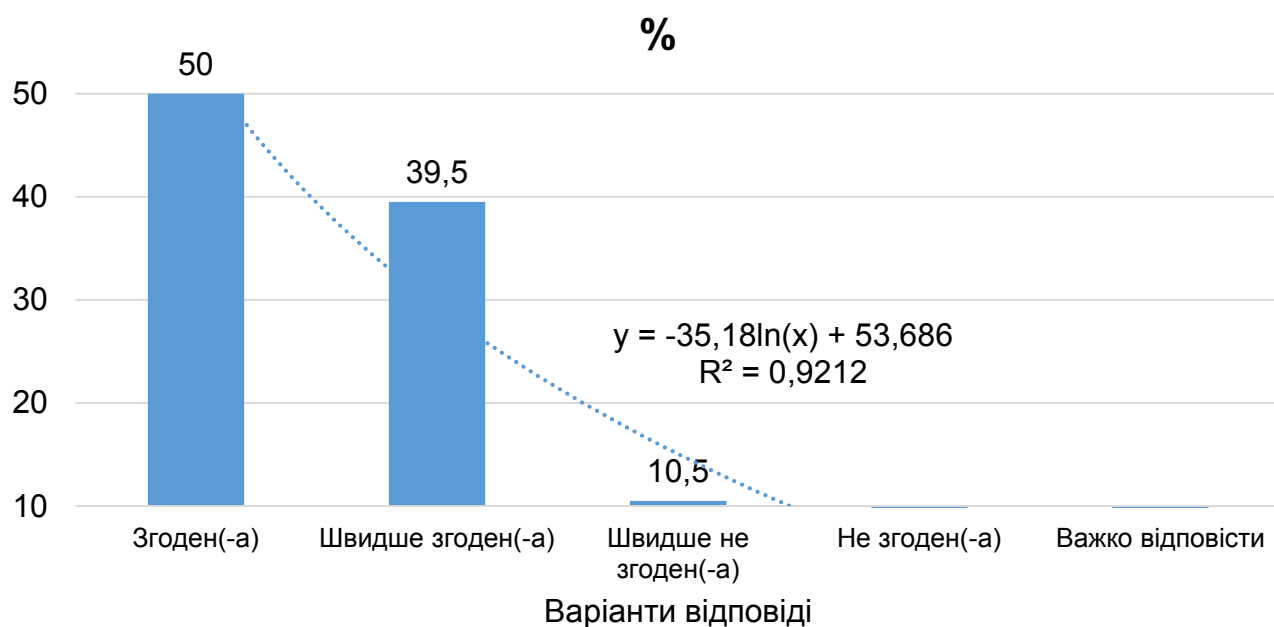

Рис. 1. Розподіл відповідей стосовно твердження, що стан розвитку спорту і якість фізкультурно-спортивних послуг визначає рівень управління

Рис. 2. Розподіл відповідей експертів щодо твердження про слабкий та недостатній існуючий рівень управління розвитком спорту на місцевому рівні

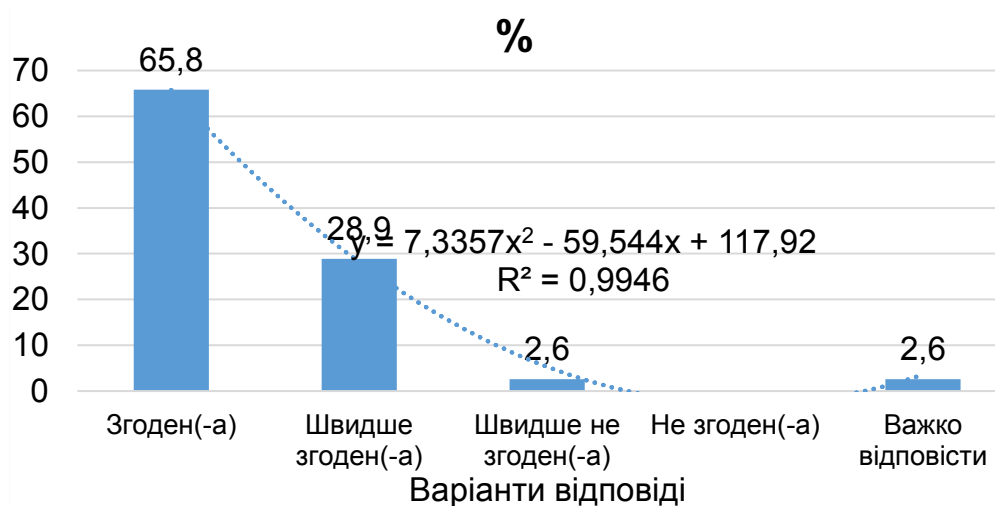
ної формули та результатів розрахунку можна говорити, що можливість вибору респондентами варіанту «Не згоден(-а)» мала високий рівень.

Виходячи з отриманих даних, можна говорити про те, що більшість респондентів підтримують твердження про існування значних можливостей та резервів для покращення управління розвитком спорту на місцевому рівні. З цього можемо зробити висновок: для покращення рівня управління розвитком спорту на місцевому рівні важливо використовувати, за їх наявності, існуючі інструменти та можливості, оскільки їхнє застосування, на погляд експертів, безпосередньо вплине на підвищення якості рівня розвитку сфери спорту.

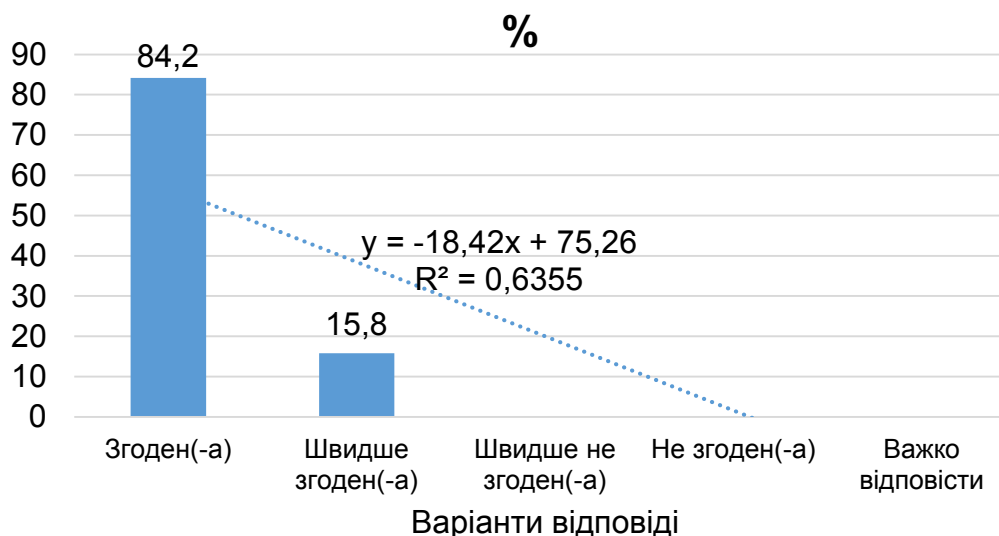
Наступне запитання дослідження стосовно твердження про необхідність долучення надбань спортивної науки до покращення управління розвитком

спорту на регіональному рівні. Звернувши увагу на дані, що зображені на рис. 4, можемо говорити про те, що переважна більшість опитаних, а саме 84,2% згодні з цим твердженням, 15,8% експертів «швидше згодні» з даною думкою. Як бачимо, усі опитані погоджуються з наведеним твердженням. Так, варіанти «Швидше не згоден(-а)», «Не згоден(-а)» та «Важко відповісти» не були обрані. Відповідно до лінії тренду лінійного типу, де R^2 – це достовірність до фактичних даних, значення y – послідовність значень, $\ln(x)$ – номер періоду, можна говорити про те, що можливість вибору респондентами варіанту «Не згоден(-а)» мала низький рівень.

Проаналізувавши та обробивши отримані дані, можемо говорити, що респонденти підтримують необхідність долучення спортивної науки до покращення управ-

Рис. 3. Розподіл відповідей експертів щодо твердження про можливості та резерви суттєвого покращення управління розвитком спорту на місцевому рівні

Рис. 4. Думка експертів щодо твердження про необхідність долучення науки до покращення управління розвитком спорту на регіональному рівні

ління розвитком спорту на регіональному рівні. В даному випадку рекомендується в подальшому застосування здобутків спортивної науки як важливого триггеру підвищення рівня управління розвитком спорту.

Наступне і останнє твердження щодо потреби покращення управління розвитком спорту було стосовно твердження про покращення управління спортом у регіонах через впровадження у практику якісних наукових розробок. Узагальнивши дані, що зображені на рис. 5, можемо говорити про наступне: переважна частина, а саме 81,5% погоджуються з наведеним твердженням, а ще 18,4% експертів «швидше погоджуються» з ним. Як бачимо, простежується наявна тенденція результатів: згідно з рис. 5 варіанти «Швидше не згоден(-а)», «Не згоден(-а)» та «Важко відповісти» не були обрані жодним з опитаних.

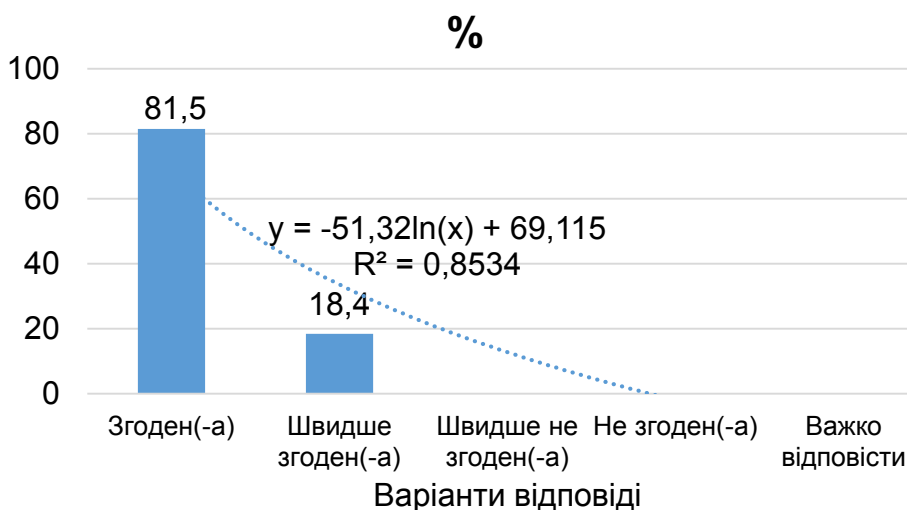
На рис. 5 подана лінія тренду логарифмічного типу, де R^2 – це достовірність до фактичних даних, значення y – послідовність значень, $\ln(x)$ – номер періоду. З форму-

ли та результатів розрахунку, поданих на рисунку, зазначимо, що можливість вибору респондентами варіанту «Не згоден(-а)» мала середній рівень.

Висновки / Дискусія

Згідно з отриманими даними, можемо дійти певного висновку, що опитані науково-педагогічні працівники згодні та підтримують покращення управління спортом у регіонах через впровадження у практику якісних наукових розробок. З цього випливає, що необхідність обґрунтування, створення і впровадження якісних наукових розробок є вкрай важливим завданням для галузі спорту і суттєвого покращення рівня управління спортом у регіонах України.

Проведене експертне дослідження засвідчило, що відповідно до твердженнь щодо потреби покращення управління розвитку спорту, 97,4% (81,6% повністю згодні і 15,4% тих, хто швидше згодні) респондентів під-

Рис. 5. Розподіл відповідей експертів стосовно твердження про покращення управління спортом у регіонах через впровадження у практику якісних наукових розробок

тримують думку, що рівень управління суттєво визначає стан розвитку спорту і якість фізкультурно-спортивних послуг на місцевому рівні, включаючи громади.

З твердженням, що існуючий рівень управління розвитком спорту на місцевому рівні недостатній, згодні 89,5% (50% і 39,5%) експертів. З тим, що існують значні можливості і резерви для покращення управління розвитком спорту на місцевому рівні, згодні 95,7% (65,8% і 28,9%) опитаних. 100% респондентів (84,2% і 15,8%) підтримують думку, що до покращення управління розвитком спорту на рівні регіонів і громад має долучитись спортивна наука.

Усі 100% фахівців (81,5% і 18,4%) вважають, що впровадження у практику якісних наукових розробок покращить управління спортом у регіонах. Як бачимо, передбачення, що управління розвитком спорту на місцевому рівні вимагає суттєвих змін і якісного вдосконалення, що було підтверджено експертами.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з пошуком, апробацією та адаптацією сучасних інструментів менеджменту для підвищення потенціалу та якості управління фізичною культурою і спортом на місцевому рівні.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що немає конфлікту інтересів, який може сприйматися як такий, що може завдати шкоди неупередженості статті.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

Список посилань

1. Базенко В. А. (2017), «Механізм підтримки розвитку фізичної культури та спорту в умовах децентралізації», Молодий вчений, № 1 (41). С. 172–178.
2. Блажівська М. А. (2019), «Сучасні проблеми новостворених об'єднаних територіальних громад. Проблеми розвитку публічного управління в Україні»: матер. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, 11–12 квітня 2019 р. / за наук. ред. члена-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів, С. 15-18.
3. Бондаренко С. М., Касич А. О. (2017), «Використання концепції загального управління якістю (TQM) в органах місцевого самоврядування», Державне управління: удосконалення та розвиток, № 2, URL : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1029>
4. Бююль А., Цёфель П. (2005), SPSS: Искусство обработки информации. Анализ статистических данных и восстановление скрытых закономерностей : пер. с нем. СПб. : ДиаСофтЮП, 608 с.
5. Власова Н. Ф. (2019), Регіональна специфіка соціального управління фізичною культурою і спортом (на прикладі Запорізької області) : дис. ...канд. соціол. наук : 22.00.04. Запоріжжя, 221 с.
6. Приходько В. (2020), Розвиток спорту в умовах об'єднаних територіальних громад : монографія. Дніпро : Інновація, 356 с.
7. Alajj I., Arifi F., & Metaj Z. (2018), «Structural Characteristics of Sport Organizations in Kosovo», Sport Mont, № 16 (1), pp. 45-47, doi: 10.26773/smj.180210
8. Carmeli A. (2008), «Top Management Team Behavioral Integration and the Performance of Service Organizations», Group and Organization Management, Vol. 33, № 6, pp. 712–735.
9. Chojnacka E. (2020), «Public-private partnership as a source of financing of sport and recreation infrastructure in Poland», Journal of Physical Education and Sport, № 2, pp. 1046–1049. [https:// DOI:10.7752/jpes.2021.s2130](https://doi.org/10.7752/jpes.2021.s2130).
10. Dorofieieva T. (2021), «Problem of service quality as a criterion for the activity of physical culture and sports organizations. Grail of science», International scientific journal, № 1, February. With the proceedings of the I Correspondence International Scientific and Practical Conference An integrated approach to science modernization: Methods, models and multi disciplinarily. NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine), LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria). pp. 460-464.
11. Dorofieieva T. (2021), Relationship between the quality of physical culture and sports services and the state of the service provider. Theoretical-methodological and scientific aspects of physical education : Collective monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing». pp. 57-78.
12. Gobikas M., Čingienė V. (2021), «Public-private partnership in youth sport delivery: local government perspective», Journal of Physical Education and Sport, № 2, pp. 1098–1105. [https:// DOI:10.7752/jpes.2021.s2150](https://doi.org/10.7752/jpes.2021.s2150).
13. Utrzymywanie przez gminy obiektów wybudowanych w ramach programu «Moje Boisko ORLIK 2012» (2018), Departament nauki, oświaty i dziedzictwa narodowego. Warszawa. 73 p.

Стаття надійшла до редакції: 08.11.2021 р.

Опубліковано: 23.12.2021 р.

Аннотация. Татьяна Дорофеева. Экспертная оценка потребности улучшения управления физической культурой и спортом на местном уровне. Цель: определить экспертную оценку необходимости улучшения управления физической культурой и спортом на местном уровне, а именно в регионах и территориальных общинах. **Материал и методы:** экспертный опрос путем анкетирования в цифровом и заочном формате. Для создания экспертной группы опрошены научно-педагогические работники. Получены 38 правильно оформленных анкет, которые заполнили 38 ученых (докторов наук, профессоров) из специализированных учреждений высшего образования и факультетов физического воспитания. **Результаты:** дана экспертная оценка утверждениям, включенным в анкету, направленным на установление отношения ведущих ученых к улучшению управления физической культурой и спортом на местном уровне. По всем утверждениям эксперты высказались в поддержку улучшения уровня управления и использования результатов научных исследований. В данном случае рекомендовано применение достигнутый спортивной науки как важного триггера повышения уровня управления развитием спорта. **Выводы:** 97,4% (из них 81,6% полностью согласны и 15,4% скорее согласны) экспертов высказались, что уровень управления существенно определяет состояние развития спорта и качество физкультурно-спортивных услуг на местном уровне. С утверждением, что уровень управления развитием спорта на местном уровне недостаточен, согласны 89,5% (50% и 39,5%) экспертов. С тем, что существуют значительные резервы для улучшения управления развитием спорта на местном уровне, согласны 95,7% (65,8% и 28,9%) опрошенных. 100% респондентов (84,2% и 15,8%) поддерживают мнение, что к улучшению управления развитием спорта на уровне регионов и общин должна приобщаться спортивная наука. 100% (81,5% и 18,4%) считают, что внедрение в практику качественных научных

разработок улучшить управление спортом в регионах. Как видим, мнение, что управление развитием спорта на местном уровне требует существенных изменений и качественного усовершенствования, было подтверждено экспертами в полной мере.

Ключевые слова: экспертная оценка, управление, развитие физической культуры и спорта на местном уровне, использование результатов научных исследований.

Abstract. Tatiana Dorofieieva. Expert assessment of the need to improve the management of physical culture and sports at the local level. Purpose: to determine an expert assessment of the need to improve the management of physical culture and sports at the local level, namely in the regions and territorial communities. **Material and methods:** expert survey by questioning in digital and correspondence format. To create an expert group, scientific and pedagogical workers were interviewed. 38 correctly completed questionnaires were received, which were filled in by 38 scientists (doctors of sciences, professors) from specialized institutions of higher education and faculties of physical education. **Results:** an expert assessment was given by the statement included in the questionnaire, aimed at establishing the attitude of leading scientists to improving the management of physical culture and sports at the local level. On all claims, the experts expressed support for improving the management and use of research results. In this case, it is recommended to use the achievements of sports science as an important trigger for increasing the level of management of sports development. **Conclusions:** 97.4% (of which 81.6% completely agree and 15.4% rather agree) of the experts expressed that the level of management significantly determines the state of sports development and the quality of physical culture and sports services at the local level. 89.5% (50% and 39.5%) of experts agree with the statement that the level of management of sports development at the local level is insufficient. 95.7% (65.8% and 28.9%) of the respondents agree that there are significant reserves for improving the management of sports development at the local level. 100% of respondents (84.2% and 15.8%) support the opinion that sports science should be involved in improving the management of sports development at the regional and community level. 100% (81.5% and 18.4%) believe that the introduction of high-quality scientific developments into practice will improve the management of sports in the regions. As you can see, the opinion that the management of sports development at the local level requires significant changes and qualitative improvement was fully confirmed by experts.

Keywords: expert assessment, management, development of physical culture and sports at the local level, the use of research results.

References

1. Bazenko, V. A. (2017), «Mechanism to support the development of physical culture and sports in the context of decentralization», *Molodyi vchenyi*. № 1 (41). pp. 172–178. (in Ukr.)
2. Blazhivska, M. A. (2019), «Current issues of newly created united territorial communities. Problems of public administration development in Ukraine»: mater. nauk.-prakt. konf. za mizhnar. uchastiu, 11–12 kvitnia 2019 r. / za nauk. red. chlena-kor. NAN Ukrainy V. S. Zahorskoho, dotsenta A. V. Lipentseva. Lviv. pp. 15–18. (in Ukr.)
3. Bondarenko, S. M., Kasych, A. O. (2017), «Using the concept of total quality management (TQM) in local governments», *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*, № 2, URL : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1029>(in Ukr.)
4. Byuyul, A., Tsefel, P. (2005), SPSS: Iskustvo obrabotki informatsii. Analiz statisticheskikh dannykh i vosstanovleniye skrytykh zakonomernostey: [per. s nem]. SPb.: DiaSoftYuP. 608 p. (in Russ.)
5. Vlasova, N. F. (2019), *Rehionalna spetsyfika sotsialnoho upravlinnia fizychnoiu kulturoiu i sportom (na prykladi Zaporizkoi oblasti)* [Regional specifics of social management of physical culture and sports (on the example of Zaporozhye region)]: dys. ...kand. sotsiol. nauk : 22.00.04. Zaporizhzhia. 221 p. (in Ukr.)
6. Prykhodko, V. (2020), *Rozvytok sportu v umovakh obiednanykh terytorialnykh hromad* [Development of sports in the conditions of united territorial communities]: monohrafiia. Dnipro : Innovatsiia. 356 p. (in Ukr.)
7. Alajl, Arifi F., & Metaj Z. (2018), «Structural Characteristics of Sport Organizations in Kosovo», *Sport Mont*, № 16 (1), pp. 45–47, doi: 10.26773/smj.180210 (in Eng.)
8. Carmeli A. (2008), «Top Management Team Behavioral Integration and the Performance of Service Organizations», *Group and Organization Management*, Vol. 33, № 6, pp. 712–735. (in Eng.)
9. Chojnacka E. (2020), «Public-private partnership as a source of financing of sport and recreation infrastructure in Poland», *Journal of Physical Education and Sport*, № 2. pp. 1046–1049. [https:// DOI:10.7752/jpes.2021.s2130](https://doi.org/10.7752/jpes.2021.s2130). (in Eng.)
10. Dorofieieva T. (2021), «Problem of service quality as a criterion for the activity of physical culture and sports organizations. Grail of science», *International scientific journal*, № 1, February. With the proceedings of the I Correspondence International Scientific and Practical Conference An integrated approach to science modernization: Methods, models and multi disciplinarily. NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine), LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria). pp. 460-464. (in Eng.)
11. Dorofieieva T. (2021), *Relationship between the quality of physical culture and sports services and the state of the service provider. Theoretical-methodological and scientific aspects of physical education: Collective monograph*. Riga, Latvia: «Baltija Publishing». pp. 57-78. (in Eng.)
12. Gobikas M., Čingienė V. (2021), «Public-private partnership in youth sport delivery: local government perspective», *Journal of Physical Education and Sport*, № 2. pp. 1098–1105. [https:// DOI:10.7752/jpes.2021.s2150](https://doi.org/10.7752/jpes.2021.s2150). (in Eng.)
13. Utrzymywanie przez gminy obiektów wybudowanych w ramach programu «Moje Boisko ORLIK 2012» (2018), *Departament nauki, oświaty i dziedzictwa narodowego*. Warszawa. 73 p. (in Pol.)

Received: 08.11.2021.

Published: 23.12.2021.

Відомості про авторів / Information about the Authors

Дорофеева Татьяна Ивановна: к.физ.вих., доцент; Харківська державна академія фізичної культури: вул. Клочківська, 99, м. Харків, 61058, Україна.

Дорофеева Татьяна Ивановна: к. физ.восп., доцент; Харьковская государственная академия физической культуры; ул. Клочковская 99, г. Харьков, 61058, Украина.

Tatiana Dorofieieva: Phd (Physical Education and Sport), Associate Professor; Kharkiv State Academy of Physical Culture: 99 Klochkivska St., Kharkiv, 61058, Ukraine.

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-9025-5645>

E-mail: dti16071981@gmail.com